

22nd "a" PP. 1-~~37~~⁶⁰ O O. Mapulla
 269(J) 8/53 Oriah Maputla K 34/53. |
 ✓ Leboho School 14 EP
 27 APR 1939 P.O. Viro £1-1-0
index Zoutpansberg.

Addendum to Page 22 section 2b.

twins
 "Pola o ya bana" ka sesotho koale"

ba hlaxile ka ba bedi.
 Ka sesotho koale se ^{bana} ngwana ba ba
 ba tsweetsweba ^{babedi} ba ^{le} -sa dumelélwa
 xo phela ka xobane ba ne be ba le
 bohlola, ba se ba ka se tsepe molwetšing
 xomme ba a bolaya ke bomma bona
~~xomme~~ ^{xomme} se se fasa le bolaya
 moksekholo ~~mo~~ bomma ba xae ba
 dita taba yeo ya xo bolaya. E
 be e le sephiri se ~~se~~ sesolo se
 sa tsebyetso ke motho, xomme di
 felele baksekolong fele. Le se
 mosadi a hlaxile bana ba babedi
 a sa nyalwa xo be xo swana,
 mola o be o le tee fele.

2/

K34/53

Oria Mabitla

Leboho School

P.O. Vivo.

Monsters Zoupanberg.

Ke ngwana a be a tswetswe e le
~~e~~ le sesolo a sena ka pele le ka
 nthao a sena Matsōso eoba Mabō
 o be a bolawo bolawa byalo ka
 bas, ba bolawe ke Mma bōna le
 koko ase se a fasa. E be e le
 sephiri, xomme ba re: - O sentse se
 ntse; o hlaxile kwedi e se ya
 ase. E sale sephiri seo se dirwa ke
 ba boši ba lefase xote se seke sa
 kwewa ke motho. E be e se molato
 se ba dirile byalo.

Ke le motho a be a letšwe ke
lesoxana (Seduction)
 Ke batswadi ba ngwanenyana ba
 bōna ~~se~~ xote ke moimana ba be ba
 mmitšisa. A ba bolle xote o na

3

Orial Maputla
Leboho School
PO. Vivo.

K34/53

Loutpansberg.

le ~~mapu~~ mpa ya lesosana. Byale ba
tša ditaba ba di isa boradi mo a
nyetšwexo xōna, xomme ba re moradi
wa lena o lomilwe ke dimpya.
Ba bo mohlanka ba botša ngwana
wa bōna ya mo tšes tšetšexo xore
ba ratswalaso ba re moradi o wa
xao o lomilwe ke dimpya. Byale
Monna wa ngwanenyana ye a tšaba
thaka tša xaswē, ba xomme ba ya
morading ba botšiša xore mpa o
e tšete kae? Le ngwanenyana a
fihla ditaba ba mo šapha xasolo
Kapa itya xasolo, xomme xa e
kwa bohloko a emelle a ete
masosana pele. A ba ise ka xa
bo mohlanka ya mo letšexo mpa
a fihle a re ke letšwe t xa na mo,

H/

K34153

Oniah Mabulla

Leboho School

R.C. Piro

Leubansberg.

4

Xomme a bolele leina la lesosana.

Moo xa xo sana karabō, xomme
 ra emel~~la~~xe ba nthōitše pudi, ra
 ya kxorong (ya xo emel~~la~~ša banna
 ka mošeng xo ya kxorong ya xabō)

Byale le sosana la bitša ba xabō;
 xomme a lefa pudi tse thseletšeng
 ya bosupa ya e ba ya xo to bitša
 monyana masoding. Byale monye
 mosadi le bahlanka bale ba tšea
 pudi tšeka ba ya xae. Byale ba
 bolla bakxalabyi ba bo bōna xoe
 batho bale ba lefite šedi! Pudi
 tšeo di belaiwe ka moka mo
 kxorong ka moka tša lewa ke
 banna kxorong. Ba boya boya le
 mosadi wa bōna ke mo radi

5/

K34/53

Oriah Maputla
 Leboko School
 P.O. Vivo

5

Koutbansberg.

bōna ke moka. A ka di a hlolwe
 ke Kxosi, di ahlolwa ke beng.

Ka molaō wa sesotho xe lesosana
 le be le letše mosetiana, xomme
 lesosana e le lesoboto(a sa rupa)
 xobe xo thopya dikxomo tša xabō.
 Ke molato o x. xel xerwaso ke
 Kxosi xo nthša masosana xo
 thopa kxomo tšes. Ka di fihlile
 Kxosing xo nthšwa tše supiling,
 xomme ba di fa monye mosadi.
 Tše setšexo Kxosing di bolawe ka
 moka. Beng ba tšona ba lothša
 xo lopolla tše sešo tša bolawa.
 Byale bakxalabyē ba xasolo
 ba se xo Kxosi phoso ka ~~no~~ kapa
 molato o dirisa ka ~~ba~~ baka
 la xao, xobane xa o nthše

6/ Otial Mabutla
K34/53 Lelebo School
P.O. Pivo.

Zoutbansberg.

lelello ka nako e swanetseho.
Ka xo di nyalo ba re leleboro
le hlola letsatsi' pula dika sene
botse. E e be e le molaō o
tlamilese ke batho Kxale.

Le ngwanenya a sešo a nyalwa,
comme a tswa for humanwa
lesosana le letse nae, comme lesosana
xa le thšabile xa se molato. Feela
xe ngwanenyana a nyetswe a
humanwai a soma mosomo woo le
mongwe, monye mosadi o swanetse xo lefisa
lesosana leo pudi. ~~Ke molaō~~

Xe ngwanenyana e le leleboro
a letšwe ke ~~le~~ lesosananana
o be a dirwa byaloka lesosana.

Griah Mabutha
 Leboko School
 K34/53 P.O. Vivo.
 Zoutbansberg.

Zeela ngwanenyana tabeng ya bobedi
 o be a hlobola dikoko a sa le a sa
 a para selo. A iswa pele xa koto ya
 Mosate. Ba re ke "Moreile" xobane
 o hlola letsatsi pulo di ka sene.

Ke molaō o o bexo o tlamilwe
 ke babusiši ba lefase. Le ngwanenya
 na a letswe a se na monna e be e
 se molato. Batswadi ba xaswe ba be
 ba ka re na ba monyadisa mothong
 yo mongwe. Ngwanayo a ane mong
 monna yeo a mo tšexso maē.
 Le re a ka labwa xa bedi batswadi
 ba xae ba be ba monyadisa mong
 monna yeo o sele xobane a se na
 boithatelo. Ke re mohlanka yeo re
 morate rena batswadi ba monyana.
 Le se ditaba tše ahlolwaco ke

Orial Maputla

Leboko School

P.O. Vivo.

Zoutbansberg.

8/ K34153

Ke dikxosi, di ahlolewa ke rena beng ba bana bao. E be e le mola o tlamilweso ke dikxosi dikxosi.

Le lesoxana le thabile xa le humanwe le e na le ngwanenyana tiso tiso ya bohlatse ke dihlakola tsa xaswe, byaloka lepanta, sepe, selepe, kuane, mphaka, Ngwanenyana o ya dumela, xobane re na le bohlatse bya lesoxana, sepe, kuane le lesoxana le dumela xore xo byalo.

Le xe xo sa humanwa selo se byalo ka selepe, xomme ngwanenyana le lesoxana ba dumela xore xo byalo molato o tswela pele, xomme o ya lefiwa. Xe ba ngangwa xo iwa moo ba reng ba robetse teng, xomme ya ba sweso

Orisk Maputla

Leloho School

St. Vito.

Loutpanenberg.

K34/53

9

a fihle a re ke ba swere fa'.

Birth

Le ngwana a wela fase, baksekolo
ba be ba re xo mo-tswadi wa ngwana
o re botse nnete pele o thswara
ngwana yo'xore ke wa mang?

Ka lona tsatsi le ngwanenyana o
swanetse xo bolela nnete,omme re e
re wa lesoxana le le xefilexo, dikxomo
di swanetse xore di boye. Batho
ba kxale ba be ba na le bohlahe
brya xo feta bana.

Tiiso ya ~~re~~ batho ba be ba e
humana xo thaka tsu xae le lesoxana
thakeng tsu xae xore ke ~~ho~~ xale
motho yo' a tsamaya le ngwanenyana
yo'. ~~For~~ Tiiso ye ngwe ke ya ~~so~~
lesoxana xa le toma ngwana yo mongwe

269

10

Oriah Maputla

Leboho School

Pb. Vivo

Zoutbansberg.

10
K34/53

xo bitsa yo a moletsego. ke bo
lyona bohlati ka thomo yeo.

Le a letse nae tsatsi le tee ka
sesotho ke molato, xomme o lefa pudi
tse supa. supaco. Le lesotana le letse
le ngwanenyana tsatsi le e tee, xomme
xwa se le le mpa se a thabile, xa na
Molato. Le e mosadi mosadi ya
nyetswego, xomme a swarava a na
le monna yo mongwe, Monna yo o
swanetse xo lefa pudi.

Ka sesotho bohlati lya tletsego ke
lya ngwanenyana xo supa lesotana
le mo letsego. Le Mhlanke a ena le
pelaile a re ngwana wa lena ke
se fêbê; o na le banna lea bantši,

11

Oriah Mabutla

Leboho School

St. Vivo

K34/53

Zoupanberg.

xomme ke lefa lefeela. Banna ba re o swanetše xo lefa. Lesoxana le ahlamitše molomo wa lona le re: "Xo lefa ke ya lefa feela le "je tlako ya tšona le e beyi xodima mohlase kapa more" xomme a nthise tšona tša xo zupa (dipudi). Bohlake bo bosolo ka moka re ntše re bo beile baksetholong ba beleisako batho xore re xo humanwe e se yena tša xabo o tla di busetšwa. Basotha ba re xore xo ngwanenyana o lewe ke naxa, xa o sa tla lefswa-lefiwa, xomme monna a mo hlale xobane o na le banna ba bantši.

Re rena batswadi ba xae a letšwe xomme lesoxana le nyetše xa re mo lefiši o nyala feela. Re ngwana a tšwetšwe

12

269

Oriah Mabutha

12

Letšho School

K34/53

Pt - Divo

Zoutbansberg.

a sa phele, nnete e sa ritse e na le ba-
ksekolo xo bona se hlalello xore ke
sa mang? (sa ritse a tla lefa)

Ho le xo se na batswadi ba reng
bana ba bona xore ba lalwe, xore
ba tle ba humane dikxomo. Ia e
xona # taba yeole ka sesotho sa tse
xale.

Adultery.

Ba xeso ba sesotho ba re:- Se ja se beya
tshelana (seima) Monna^{se} a be a belaela ka
mosadi wa xae o tla bona ka mosadi
wa xaswe a dira setswallo le mosadi
wa mong monna yong yongwe, xomme
a bele a hlasa le di mpho xore
o foh filwe ke mo era wa xaswe

Oriah Makulla

Leboho School

K34/53

Ab. Viro

Zoutbansberg

mwa mo ketekete. Athe dimpho tšeo di
kuwa monnung wa mosadi yeo.

Ke seo ke hlwaxo se se bona ka
bokscotse byo byalo kante ke tšeano
feela. Re lemoxa ka dimpho tšeo byalo.

ka nama, sepe se a filwexo ke
mosadi wa monni monna yoo, se se
ke bofoa feela. Mohla nna monna wa
xasavé ke atlamisa lentšu ke se: "

Le se o ka huta lepeng, thota ntle

e tla sala." Byalo o tla bona mosadi

a e fatile a dira ka bolotsana, xore

xe wena monna o tswette kante, a

sala a ya xo monna yoo ka bolotsana.

Ka molao² wa sesotho sa xeso xa monna
a humane mosadi wa xasavé,omme
monna yeo a thšaba, o swanetše so

Oriah Masutla

Laboko School

K34/53

20 - Vivo

Routbansberg.

tšean ntho ye ngwe ya monna ylo xore
e be bohlati baya xore ke mo hemane.
a e na le yena. O tla lefa pudi
lyalo ka ba langwe.

Ja e le motsamai (moeti a swerwe
a na le mosadi wa e ~~sa~~ mongwe
o lefa lyalo ka ba, xomme tiwa
hlaxiswa siema se." ~~Moeng~~ Moeng kapa
moeti o naka di maripa, xomme tefo
ke yona - pudi feela.

Ja e le moloka wa xesa a humanwa
a na le mosadi wa ka ke molato
o mo-xolo, xomme ke sehlole o tiwa
ka thupa e txolo. Ya yena o lefa ka
pholo e nonneng. Ba se se a lwala
monna yo o tla hlolwa ke mang
xa uena o robetie le mosadi wa
motho ueno? Xe a direle lyalo a ka

15. Oriah Mabutla
 Letotoho School
 K34/53 M. Vivo

Loubanxweng:

se sa hlola monna yeo a lualala.
 Ka molaō wa xesō wa sesotho ba re
 * se motho yeo a ka ya xo hlola
 motho yeo a lualalo, motho yeo o tla
 lwa, xobane motho yeo ke sehlola.

Lea e le moratho wa ka a tobetse le
 mosadi wa ka ke molato o mocolo
 xo feta melatwanne e re bōneng, xomme
 o lefa pholo, xomme a be a tšwe
 ka mot' motšeng. Xo na moo ba
 hlaxisa lentšū le reng: - Ke se lemala
 xale, sexopo sa nare xote a lelekwe ka
 motšeng xote a ka xuta ba banki.
 Pholo yeo a e nthitsišo e lewa ke
 dikxalabye kapa dibutsuwa kxorong
 ka-ntle le kxosi. Ke ditaba tša bōna
 fešala. Ke molaō o tlamilweso ke

16

K34/53

Oriah Maputla

Leboho School

Sto-Vivo

Zoutbansberg

Masosi a lefase ka moka.

Ka taba ye e byalo e klasile
 xo bitšwa leloko la * bo motho yo
 e lesso diksalabye kapa diputšwa
 xo bōna bohlole byo bo ditilweso
 ke ngwana yeo. Le bitšwad batwadi
 ba xae ba hwile yena e mosolo o
 ts swanetše xo tsibisa ba e lesso le-
 loko la xabō xo xera taba yeo.
^{Merero}
 Merero ka moka ya sesotho e xerwa
 ka leloko fele. Ia molato o woo
 o hlotše leloko la xabō, molato ke
 xōna o išwa keorong xo kaosi. Moo
 ke o kwešwa bohloko o kudu
 xose o na le le nyati.
 Ka ~~hloko~~ hloko o ntšwa setšā-
 beng seo xo ya thšabeng se sengwe.

17

K34/53

Griah Mubilla
 Leboko School
 St. Vivo

Zoutbansberg.

Ka sesotho se mosadi a ka ba le
 mpa monna wa xaswē a se xōna
 e sa ntšē e le molato xobane o sa ile
 xo xōma. Le monna yeo a na le
 mengwaxa e mbedi a tlosetšē mosadi
 yeo a se na ngwana, Bakxalabye?
 ha belaela kudu xore molato xa
 o teng, ke lepelela xobane ke mengwaxa
 a le keo ^{mešomong} ~~šomong~~. La a mo tlosetšē
 a na teng le ngwana, xomme
 a duba mengwaxa ye menē dikxalabye
 di ya belaela. Ba se xa o na molato

Le mosadi wa ka a letšwe ke
 monna yo mongwe, nna monye
 mosadi le batswadi ba ka, le
 batswadi ba monnyana se sekisa
 monnyana yeo xore mpa ke mang?

18

K34/53

Oriah Mabutha

Kevoko School

St. Nivo

Zoutbansberg.

Byale monnyana o tla se se botša core
mpa ke ya semang-mang!

Banna ba thibila ~~ba~~ sa basadi
ba bōna xo lalwa ke banna banna
ba bangwe ka kahlolo e seko ka
molemo kapa sehlare (medicine). Ke
yōna e bakisang la sadi ba bōna.
Ke kahlolo le molao² wa sesotho.
Seema se lwathšaso taba yeo se se
se: "Ke se o ka e buela buela
leopenji thota e ntle" xomme basotho
ba oketsa nantsu ba se: bokhale bo
sitile nonnyana. l tla beya ya wela
fase.

Banna xa ba apare sehlare
se ba ya xo robala le basadi

Griah Mabulla
 Leboko School
 No. 110

19

19

K34/53

Zourbansberg

ba banna ba bangwe. Ke ka xo
 ihlōkōmela pēla, xore xa be ka ~~human~~
 humanwa ba na le mosadi wa e
 mongwe o tla swarwa a lefa. Lesōna
 ke ka thuiso ya Medimo xa o za mo
 wetsē ditabeng tšeo.

Le monna a tobetsē le mosadi wa
 Kxosi, batho ba ditseso Kxanji le
 motse wa ^{le monna go} ~~Kxosi~~ Kxomo tša le mohlanka
 le tša metse go, kapa e metaro kapa
 boni di a thopya ka moka.
 Seima sa sesotho se se se: Ba bapa
 Kxoro ba bapa le dithero kapa
 merero. Batho bao ba thopetwesō
 ditxomo ba tla-tla so Kxosi so tla
 so phulwa mtho Mtho Mhlo.

269

Oriah Nabula

20

20/

K34/53

Leboko School

SO-Vivo

Loutsbunberg

Ka xo tšalo xo phulwa mahlo ke
 xo lothša xore tša lōna di boyē. xo
 sale tša mosinyi fela. Batho bas yo
 mongwe le mongwe o nthša kxomo,
 xore le ntšē le tšē lebeletšē motho
 yeo a tšē lala xodim'a tšapa la
 nkwe! a apere letata la nkwe! le
 mo lebeletšē. Le be le swanetšē xore
 le mo tšibisē xore tšaba ye ke molato!
 Ke molato wa lena wo! Dita
 tša mošate di llē dikxomo tša lena,
 xomme le ka nna le humana
 marathana a dikxomo tša lena.
 Le lebošē tšeo le di humanexo, xore
 le tle le tšebe ka moso xa xo tšaxa
 tšaba e byalo. Byale tša mosinyi
 yeo di a sala, xomme di fwa lewa
 ke kšorō ka mokaxa tšona.

21/ 2695
2.

8/53

Oriah Maputla

Leboho School

27 APR 1939

P.O. Vivo

K34/53

Zoutbansberg

Ka xo tšyalo xo be xo dirilwe xore
xo sebe le sephiri le ka mokha o le
mong! Ka meso xe batho ba bona
motho a dira taba tše sa lokaso ba
lla phakisa xo sebela kxosi xore
motho yo mongwe ke yo' o dira ditaba
tše sa lokang. Le ba hlabile mox
moxosi pela kxosi xa ba namolao.

Ke molaō o moxolo, o okametšexo
melaō ka moka ya sesotho. Molaō woo
o dirile mafokise (Mahlaba-phiō a
~~bas~~ basotho) ka xokane molaō woo
xa o se xona diphiri di ka se bonwe.
Woo molaō o phuthulotše tšokhe.

Molaō wa ba-kxolo-kxolo o xe:-
Lemollo-sethata, ke na hlamaletšē.

{ Ke xore motho a ka se dire selō
a le tee, o swanetše xo ba le ba bangwe.

Driah Mabulla

Leboho School

All-Vivo K34153

72

Zoutbansberg.

Xe Kxosi le monna moxolo wa sethšaba
 a ka lala le mosadu o šele o be a
 kwešwa bohloko byo Makatsang
 xo feta melato ka moka. O be a lefa
 Kxomo tše supileso xore na o tla
 ahlola byang batho xa le wena
 o dira bobē? Bakxalabyē ba be
 ba Kxopya xasolo xore boxosi
 bo tla senyisa, xa mmōxo le Matona.
 Bakxalabyē ba hōlele taba e xeng!
 Leh Le hlaba boxosi ka lerumo; ~~so~~
 xomme a lothšē xore o šitetswe
 molaō. Ba be ba re xo yena
 o lahlō, o se sa dira xape!

~~Bax~~ Bakxolo-Kaolo ba re:

Phula e eme e ruta e maleng.
 Ka xo tšyalo ba re o ruta le
 bana. Wikxomo tšeo di hlabiwa

23

Oriah Mabitla
 Leboko School
 P.O. Vivo K34153
 Zoutbansberg.

ka moka xa tšona. ke xore xa
 dikxomo tšeo di bolawa ke bosōla
 xa se dilō tšē ka tuiwaso, xobane
 mosadi a ka hlwa a kolla monna
 ka tšona xore o khumile ka dilō
 tšā mabono a ka. ke molao wa
 xeso, xena baxaranwa woo e sale-
 xo re tšwa le wona ōna Ishweneng.
 Feela xa kxosi e humanwe ka
 ntlong ya monna yor yo mongwe
 le mosadi wa monna yeo xa xo
 na molato ka sesothosa xeso, xomme
 ba bolele buō e teng: "O patilwe ke
 lemati!"

— H —
 Ka ~~mo~~ mohloloxadi yō a hwetšwe ke
 monna, re mo tlōša ka mešidi ya ba
 e moso, xomme a apara mokxophana.
 Xwa dulwa sebaka. Ka phuthesa

24

Griah Mabutla

L. C. V. School

L. C. V. Viro

K34/53

Louttansberg.

reana ba bo yeo a hwilexo ka
moka, xa mmoxo le ba bo mosetšana
yeo, xobane ke bona ba ilexo ba mo
tsola tsā bokxabane, xomme ba mo
apasa mokxophana. Bajale a xewa
maina a maledi: (Mohlolo xadi xoba
mohwana)) Xe a le byalo sa a tse-
nwe ke motho ntlong. Ba re mohwana
xa ale ditshobō, xobane a ka tlola
letsatsi. Xe motho a xata xo tsena mo
o Kxalengwe xaxolo xo o tlhola molato.
Xe monna yeo a ka mo lala mpa.
o swanetsi xo lefa pudi tse pedi;
xobane xo ntse xo lebelitswe xose
a klapa xo boyela bofeng, e le
motho yo mothsa xape.

Bajale xena ba bo mohlanka le
ba bo monayana re a kxobokana

269

Otiak Mabulla
Leboho School

25

K34/53

20-Vivo

Zeyherberg

Xore xo dirwe byalwa. Byale byalwa
bya lukwa. Ra bitsa ngaka ya
motse woo. Ra kobokana byale
byalo. Ra beya motswana bele
xa tena. Byale ngaka ya nthisa
dikxara ya thsela fase xo laola.
Byale ngaka ya di olela fase yo
difa motswana. Byale ~~nt~~ ngaka
ya re xo mohlolosadi thsela dikxara
fase, xomme o re dikxara mbo
mpotse se se bolailoe monna
wa ka! A di laola xa 'ne a di
lahla fase. Byale ba re matswile
a kxomo a manê xa di eme!
Byale ngaka e re di fedile tsa ditaba
xa re re seng ditaba. Byale ngaka
e re: - O Monna wa xaxo o bolailoe
ke motho yo mongwe ka 'boloi'.

269

26

Oriah Mabutla

Leboho school

K34/53

Rt. Viro

Zoubanberg

Byale sebaka se ses ngwe ba re
o bolailwe ke ye yena Monye
Modimo! Byale mohwana a phumelwe
xo tlošwa botho. Byale ba xera xore
a nyakelwe ^{ke} monna kapa + kapa
moratho wa monna wa xaxwe kapa
moxolo wa mong monna wa xaxwe.
Byale ba mmonthoša xore monna
wa xao šo'. Xa o sa na puš ye
ngwe, xo nweva byalwa byale.
Byale bohvana xa bo sa le xona
xobane o filwe monna e mošša.
Xa a ka lalwa ke mongwe
monna o swanetše xo lefa byale
ka batho bohle. Xe mohwana
a ka lalwa ke monna yo mongwe
a se na leloto la xabō le ka
Monyolaxo xape xa xo na molato.

Uriah Mabutla

Kibeho School

Kl. 7th

27

K34/53

Loubarberg

Ja e le bofebi xa bo na tumelilo
le ka mehla o le mongwe. Bo swanetse
xo kxalengwa ka mehla.

Le xona mo meketeng xa sa bonwa
ke monye wa xaxwe xa se molato.
Feela xe a ka bonwa o swanetse
xo lefa.

~ ~ ~ ~ ~

Ka sesotho se-febi xa se ya swanelwa
xo bolawa. E ka mpa se-febi se
sa ya le naga, cobane monna
o e hloboxile ka kxonthe. Ja le
wena monna wa se-febi se o se
bolaile o swanetse xo thsaba o ye
kxosing tse dingwe, byale ka Matlala
le Basotho ba se mpya ke e
lele engwe xa e none (ke lexapi
feela.)

~ ~ ~ ~ ~

Isiah Nabutta

K34/53 Leboko School

P.O. Vivo

28

Abduction

Loutbanying

Dele morning monna wa mosadi ylo
 O swanetsê xo lota mosadi wa
 xaxwê xote mosadi o ile kae?
 Ia a mo humane thšabeng se
 sengwe o swanetsê xo bolêla ditaba
 thā mosadi wa xaxwê xo ntona
 ya thšaba seo. Byale ba mmutsiša
 xote wena ntona o teng ka mosadi wa
 motho yo! Byale ntona e butšiše
 monna ya te thšabilexo le mosadi
 wa monna yeo xote o teng ka mosadi
 wa motho yo!? Byale monna yeo a re:
 Ke mo xatile, xomme ke ya mo nyala
 Byale banna ba te xa te e tsebe taba
 yeo, xobane o na le monna ya wa
 xae ke yo. O thā mo nyala byang? Byale
 banna ba tsēa mosadi yōla ba mofa
 monna xaxwê. Xo se na

Oriah Mabutla
 Leboko School,
 P.O. Vivo,
 Leunpanenberg

29

K34/53

Karabo moo. Xe a ka-ba le dikasabo
 tše ngata, o swanetswe ke xo patlamisura
 a bethwe. Byale monna wa mosadi
 o tšea mosadi wa xaxwe a tsamayela
 Le xona le xe a ka se a itiwa a hwa
 xa se molato ka molato wa sesotho,
 kobane ke lehudu

Monna yeo le mosadi ya thsabileso
 nai la ditšwa ke bokxotho kapa
 bohlotlolo ka sesotho. O tla kwa
 mosadi a holla ba xabo xose monna
 xaxwe xa mosate ka baka la
 bofebi lya xae xae. Bakxalabye
 ba xeso ba sesotho ba se: "Bosadi
 re ya madiilo, o yo bo lehudu o sa
 swate, kobane bosadi xo ya dulelwa,
 bosadi ke motwalo, o ya xo
 huela moo bosadi. Mola wo

269

Oriah Mabulla.

30

Lelehol.

30/

K34/53

Sto. Vivo.

Loutbarsberg.

O imela le batswadi la monnyana.
Ke molao o dirilwexo ke ho-rakxolo
ba bong lena ka lefase lohle.

~ ~ ~
Xe motho a ka tsena thšemong ya
motho yo mongwe kamile le monye thšemo.
Ke molato o mo xolo. Xe a tsere mabēle,
a humanawa, o tšea tsēlwa a xaswe
mabēle. ta ~~fa~~ buna xo se na sebaka
kapa ke le thaleng se ya tšea ka
motra. Xa a se na mabēle se tšea
se sengwe se a leao naso.

Ba beya ~~sema~~ seima
lea se, "ke mo ja bohlole xa
lelelwe ke motho. Molato woo xa o ye
kaxing. ~ ~ ~

31/

K34/53

Oriah Mabula,
 Leboko School,
 P.O. Vivo,
 Zoutbansberg.

Ke dikomo kapa dipudi ~~to~~ di lle
 mabele a motho yo, yo mongwe xo
 swanetswe xore badiša ba itšwe ka
 thup thupa fella. Ke molaš xobane xe
 a ka seke a bethwa ka thupa
 modiša yo a ka se hlokomela dimiwa
 tšeo. Je dikomo di šohlile lešakeng
 ke moo benye dikomo ba swanetswe
 xo xomela Mokhumedi xo ba phophothela,
 xomme ba se, di se sa hlola di
 boelala la bobedi. Ke ka dira
 molato. Byale ba tla se xe di ka boya
 xape lena bakxalabye le ya inama
 ka ditšupa. Je ka nnete di ka boya
 xape xo swanetswe xore bakxalabye
 ba iname, xomme se ba xana
 ke moo molato & tla xo. Ka sesotho
 e be se molato xobane Motšweby

269

32

K34/53

Griah Mabuta,
Leboke School,
Sto-Vivo,
Zoutpansberg.

32

mokxalabye' xe a ka kola diaparo
re tla swaba xa xolo xobane putswa
xa e a swanelwa xo itiwa. X Nilo
tse ka moka xe di le byale ka
lehono xa re molaõ x wa xeso wa
sesotho, ke melaõ ya ye mefisa ya
seksowathe mos lefase le senyesako.

At

Re motho a ka humanwa ka motseng
wa monna yo mongwe boeu kance
xa H tumilelo ya monye motse o dirhua
Molato, xobane ke Moloi, lehudu, ke
mokxotho wa xo yaka basadi ba
ba bangwe, ke hlodi ya Marumo.
E kaba hlodi ya xore ba robetse
byale le byale sa ba boleleleka
xabo xore ba tle ba bolayē batho
ba motse woo.

33

K34/53

Eniah Maputla,
 Leboko School,
 P.O. Vivo.

33

Zoutbansberg.

Motho yeo a humanwexo bošeu, o swanetše
 go išwa kxotla xo bolela se a bexo a
 se batla mōseng woo bošeu. Ja go ntšē
 go xopolewa xore ke motho ya loyaxo
 ba bangwē, kapa lehudu, kapa mokxotho,
 xomme go swanetšwe go bo butšišwa
 xore o be o nyakang mōseng woo
 bošeu? Ja e le mološi o swanetše
 xore a tšwē setšhabeng seo a ye
 thšhabeng se sengwe. Ja e lehudu ba
 re le na le molato, xomme bakxalabyo
 ba bu bolele taba e seng! "Phiri ya
 feta namane tša timela ke re bexo re
 di nyaka maloba, xomme di tšerwe ke
 wena, xomme lehono re o siwe!
 Ja e le mokxotho re re, o baka
 o se sa hlwa o tšena mo mōseng
 se o xobane re ka xo bolaya!

Urah Mabulla
 Leboko school
 P.O. - Vivo

K34153

3h

Zoutpansberg

Xa e le hlodi ya dira bakxalabyi
 ba re: "Hlodi ya dira xa se bolawe"
 Byale ba re xo ejina tsamaya o botse
 ba xeno xox ba axile, xomme ba re
 oroxang! * Xo thosa fao banna ba
 dula ka masene.

Xa motho a adimile pitša kapa
 ntho ye nqwe, xomme ya senyexa
 ka sesotho sa xeso xa se molato.
 Bakxela Bakxalabyi ba xeso ba
 sesotho ba re: - O khumela Xale Molata,
 a phophothaya e ba tša isē - Morena!
 Ke-xo fela xa ditaba moe xa xo sa
 na molato. Xa a kaxe a sentše selo
 seo a se phophothe ke molato tswera.

Oriak Mapulla
 Leboko School
 Pl. Vivo

Zoutbansberg

Na monna ka sesotho sa xeso dilo
 tša Xaswe di sentše byalo ka Mohlape,
 dimpya le xo swanetše xo phophotha
 xore dilo tša Xaswe di sentše. Na
 e le bana, lentšū le re: "Ngwana
 ke mpyana," ka se khumelo felela
 xore bana ba sentše byale le byale.
 Na ka sesotho motho a ka lefisa ditaba
~~le~~ tše byalo Matena a o boja wa
 ditšhwa molato. Sethšwanthšo sa
 bakxalabye ba xeso ba sesotho
 se re: ~~Monna yo mon~~ Mpya ya monna
 yo mongwe ya re xo senya a re:
 O swanetše xo bolaya mpya ya xosi
 mpya yeo e le e le boxale xuri, e
 bolaya diphofofole kuduv. Ba Ba re
 re ya phophotha monna yo ylo a re:
 e bolayeng! Xomme mpya yeo

269

Oriah Maputla

36

Leboho School

Att. Vivo

36

K34/53

~~ya bolad bob~~ Koutbansberg
 ya bolaiwa. Ka isa-isa Matsiisi
 a re ma kae, bana ba monna
 yola wa xore mpya yea xa e bola-
 we ba ba badi, e moxolo le yo
 monyenyane ba tsena ka thsemong
 ya monna yea mpya ya xaswe e
 bolailuwo ba senyal tsohle ka
 thsemong ya monna yea, y byalo ka
 dinyoba, masapu le Byale
 monye thsemo a ba kumana, Komme
 a re? xo. bana byale xwalang
 bana baka le nkareng? Natta bona
 a bona ba tsena ka mivwala
 ba ena le monna yola; Byale monna
 yola wa xo bolaelwa mpya a re,
 botsisa bana ba xao xore ba
 kwa tswa xo re xwala kae
 mabele a? Komme a re le kwa

37/

K34/53

Oriah Maputla
 Leleho School
 P.O. Viro

Koupaneberg

Xo tšea kae mabêle a' bana ba ka?
 Bana ba bolêla ba re: mabêle re
 tšere ka thšemong ya bo Masilo.
 Tomme Masilo ke ngwana wa Moksalabye,
 Moksalabye yôla wa xo bolaelewa
 mpya. Xa Moksalabye yôla e wa
 xore mpya xa e bolawe a kwa
 byalo a swaba. Byale monye mabêle
 ngwana yô' wa xao yo moxolo xa
 a bolawe, xobane maloba o tibile
 xo bolêla xompye, xore mpya ya ka
 e bolawe! Byale monye bana a ya
 kxosing xore motha yo mongwe o re ke
 bolaye ngwana ka. Byale kxosi ya
 re o ya tseba taba yeo, xomme mmolaye!
 O ya tseba xa botse xore ngwana
 o swana le mpyana, xomme a tšea
 ngwana wa saxwe a mmolaya.

Giah Mabulla
 Leboko School
 : S.S. Viro

38

K34/53

Koutbembere

Tomme xona moo ya e ba hlōao
 ya melaō ka moka ya dilō tšē se
 tsā eo senya, xomme ho-Rakxolo-
 khukhu ba se bolokela yōna, xomme
 xa xo hlaxa taba e byalo se xop
 xopola ka yōna. Ke mafēlōlor moo.

~ ~ ~ ~ ~
 Ka sesotho sa xesō moletšwi xa na
 molato. Basenyi bōna ba se o na le
 molato se a efa kelētšō yeo. Bakxalabye
 ba bolile puō e teng - "Wa bolila kolo
 di meroko, xomme ba matata ba a e
 nyaxoelwai! Bakxalabyi ba se se le
 bolila mat mantšū ao le teng xa loka
 ke lena ba dira-dibe le teng xa loka:
 Rena bakxalabyi se bōna kelētšō ye"
 e le ya xaisō le ya batho. Ba hlaxa
 hlaxisa lentšū le teng "Motse wa

269

39

K34/53

Griah Mabusela
Reboho School
P.O. Pivo

39

Leubenberg

moreni xa o senyese. Bakxalabye
motho yo mo byalo o swanetse xo nyakwa,
xobane ke motho wa dikeletsō tse
axisaxo sethsaba.

ka sesotho sa xeso xe motho a ka
re a tsamaya a humana dikxomo
di senya ka thsemong ya motho yo
mongwe, ^{di eja mabēle a feta} motho yeo o na le molato o
mozolo. Bakxalabye ba xeso ba sesotho
ba bolēla xa bedi ba re: "Modibēla
swana ya Mošate wa e feta molato, wa
e soka molato. Xa na molato ka sesotho,
xomme molato ke ~~ke~~ kxalemō feila
xore a se se sa ūkētsa xape. Je a ka
ūkētsa xape ~~ke~~ ke molato,
xomme a-hlolwe nku, kapa pudi."

269
3

8/53

Oriah Maputla,
Leboho School.

41

41

27 APR 1939

P.O. Vivo K34/53

Routspanberg.

Ja dilo di sentse ka mo xae kapa
 max makxabeng a mabete kapa dipaleng,
 motseng, ntlong, masotwa, le dikoba, ka
 sesotho sa xeso xo ya phophothwa kapa
 xo ya khumelwa. Le xe ngwana
 wa mengwana e mehlano a ka
 fisa ntle, xo ya khumelwa feela. Ja
 xo na molato. Basotho ba xeso ba re
 "di dirwa ke bana, ke di dirwa
 baloi." Le tsiona dilo tse sentse di
 swana le bana xa di bolile.

Bakxalabye ba re monna yo mongwe
 o kile a re xale a ya kxoring a re
 a ka hlwa a raloka le bana xo
 fihlela mantšiboya, xomme a re na
 kxosi xa nka raloka le bona o ka
 ka ntefa bokae? Kxosi ya re o ya
 ba tiisa xore o ka raloka le bana

Oriah Mapula,
Leboho School,

42

42

K34/53

PO. Vivo

Zoutpansberg

Xo fihlela tsatsi le ebikele na?
 Kxosi ya re xe o ka raloka le
 bana bao xo fihlela tsatsi le dikela
 nka xo fa 'Kxomo tse pedi. Byale
~~swa~~ xwa dumelilewa xore a hlwe
 a raloka le bana bao. Bana ba
 raloka, xomme a raloka byalo ka
 bona. Ba xaxa dintlwana, xomme
 a ba etsisa a dira byalo ka bona.
 Bana ba nya maloko ~~ke~~ kxaupe le
 dintlwana tsa bona, xomme yena a
 re yona xa ana Masepa kapa Maloko.
 Bana ba tsivela pele, ba epa meletyana,
 xomme ba rotela ka teng, ba thoma
 xo apeya. Byale a re yena xa na meroto.
 Bana ba tsivela pele ba sola pitsana
 tselo tsa bona, xomme ba eja. Byale ya
 kxasing, xomme a re ke hloesile. Taba ye ya bolokwa
 xore se ditlweiso ke bana xa se molato.

Oriah Maputla

K34/53

Leboho School

R.D. Viro

Zoutpansberg.

43

Bana ba swana le se se ntlwexo
se' sa ba bolwexo.

— theft —

"Bohudu."

Mantsu ao a bohudu a kxoxane.
A na le dikela tse ntu. Ka so swata
mohlape wa diksomo ba ~~ba~~ batxalabye
ba xeso ba sesotho ba ke ke
le-okxokxwe la thsaba se sengwe.
Ja le okxokxile le isa kxosing ya
thsaba sa xabo. Ke sera yeo, xomme xe
a ka boruwa o ya bolawa. Je a swatile
kxomo e tee, a e bolaya a ja le ba
bangwe batxalabye ba xeso ba sesotho
ba ke ke "tsongwane", xomme tsongwane
e lefiwa le moro. Ka moka ba lelexo
le motho yeo! mongwe le mongwe o lefa
pudi, xomme ba difa monye kxomo.

44

Oriah Mapula
 Leboko School
 P.O. Vivo

HH/ K34/53

Loutpansberg.

Ke yōna kakaretšo ya melao ya
 sesotho yeo, xore xo se sa ba le sephiri
 bathong. Moo ke xodira xore batho xe
 ba ka lōna motho a swatile kxomo ya
 motho yo mongwe ba kxōne xo mo hlaxisa
 bathong xore motho šo o dira tše bohudu!
 Xe a lele a e tee feila o lefa tše
 thseletšexo (b) kapa kaxo o swanetše xo
 nthōa tše thseletšexo, kapa pudi o swane-
 tše xo nthōa tše thseletšexo. Xe a swatile
 mpya motho yeo o swanetše xore a batla
 latiwe, a tšelwe mpya, xomme a be a lefe
 pudi. Bakxalabye ba xeto ba sesotho
 ba re "bohale bo šitile noryana e fofaso,
 xomme šila ba ya weto f wela fase".
 Ba eketša ba re "klokwa la tšela le tla
 xo lōna". Ba re "Mahlo a lehudu
~~ka~~ a xa a a ke motho".

45

Oriah. Maputla
 Leboto school
 Rev. Vivo

K34/53

H5/

Loutbansberg

Phokwa la tsela ke motho ya mmonesa
 a swata dilō tšeo, xomme a kitima oo
 sebela kapa xo bolle bolla batho.

Le a sa bonale le mohlala kapa a sa
 kwale le mo a leso xōna, ke moo re
 boyelaxo dingakeng. Dingakeng tšeo
 tša Mo. Lananwa, Moremi, Madibana,
 Maifo xo loya moo o tšereng kxomo,
 lešakeng kapa naxeng, xomme ngaha
 tšeo xa di loile motho moo, motho ya
 swatibeso o swaretse xote a hwe.

Bohlōlo byo ke bya bona byo ba
 bo filexo ke Modimo. Bakxalabye bešo
 ba re re ba ila ntši a ~~sesala~~ sekša-
 la, re o lele dinosi o hwile natšo,
 xomme o lele bana ba Leboto. Ba re
 ke hlaxa sa Mmamāšiane Xodimo xa
 se okamelwe, se ^{okamelwa} bonwa ke dingakeng.

46/

K34/53

Oriaah Matsutla

Lebohob School

P.O. Vivo

Routfanzberg

46

Je motho a sentse, Komme xo bolélwa
 xo bitsa bo Moremi, motho o hlaba koo
 mokxosi a re: taba yeo ke e dirile, ke
 swatile. La o sa na ya fihlaxo taba moo.
 Je la rewa la re "ke Moremi lehwana
 la tlow, tsebe di boya wa Jananwa".
 Je la rewa reta Madibana la re: -
 yo "ke Madibana-mahlakxahli bana
 ba mmanguako a Moila; ba re xo ya
 bouberg o se teme kxoo supye, comme
 more-motswetse xa xo rengwe. Ba re ke
 di bolawa di e polaela di fatana".

Yo mongwe ba re ke Maifo a mohlare
 sesa se sitile mangaka, malowa tsele
 a-mohlare bya sita o foma kapa o dira
 more. La e xeso xo Jananwa xa
 xo na sephiri sa bohudu'taung tse
 thal tharō re bolētšexo maina a tšona.

Oriah Mapuela
 Leboko School
 P.O. Vivo

47

47/

K34/53

Loupensberg

'Ngaka tšeo ke metheo ya thaba ya
 Xananwa (Blouberg) Bakxalabye ba re
 na o be o dirang paulo a Mabasa xa
 o toma bana xo thsella dithongwe-
 tša Moremi le Madibana wa napa
 o ba sumile molokwana-titē. Tša
 ba senyi ditaba di feila mo.

chie/

"Te motho a nyaditše molaō"
 Te Kxosi e tsamaya tsamaya ka
 molaō o phakile kapa o lokileso xa xona
 ya ka xo thsella xo. Te motho a nyatša
 Kxosi bakxalabye la xeso ba re, ke
 xo bofa dintā, ke xom xore motho yoo
 o zwanetše xo tšwa thšabeng seo, xomme
 a ye thšabeng se sengwe. Ia e feila
 ka nnete & motho yoo a nyatša Kxosi
 e se molaōng dikxalabye di a kxopya,
 xobane molaō woo o naxo le Kxosi

Oriaš Mapuela

48

K34/53

Leboh school

P.O. Vivo

Loutpansberg.

H.8/

O Kxopame, ^{xa o ya} ~~ya~~ loka, xomme motho
 yeo ke molletsivi Kobane o bona bokopa.
 I sethsaba se diswa ke molaō o lokile.
 Xomme re swanetše xo nyatsā kxosi xore
 e o re sa hlwa o dira molaō wa xo sokama
 mo' lefaseng. Methēkxo ya bokosi byō
 bona bo na le bakxōma la dišitsēxo
 bokosi byō; mathseko mathseko a
 bokosi ba ^{ke ba} ~~ke~~ ksethaxo botse xo bobē;
 ba ahludi ba kxōro yē; ba lamoleli
 ba sethsaba xa tau e nyaka xo tja
 mo xo zenaxo molato. Xomme ba lamoleli
 ba re xa e kse le hlokwa; ba re
 motho o ahlolwa ke molato wa xaxwe;
 Xomme ba nyatsā kxosi xore ke
 phoso. Kxosi e swanetše xo theletša
 bakxōma bas xore ke ba ahludi
 ba kxōro yē. Ke bona ba phaxamišaxo
 bokosi

269

Onah Mputla
Leboho school

49

49

K34/53

Plo. Vivo

Loutpansberg

Xo nyatsa molaō xo na le tsela tse ntsi.
 Xe e le moratho wa Kxosi a nyatsa
 molaō; a nyatsa molaō; a fatela mpeng
 ya ~~xo~~ xaxwe! xore e tle e be yēna Kxosi,
 xomme Kxosi e tloxe ditulong; a rata
 xore e be yēna Kxosi ya lefase; bakala-
 byi ba di dulela sephiri, xomme a
 moratho yeo wa Kxosi o swanetse
 swanetse xo Kxamiwa ka letswa. "Ba
 re ke moja - bohluwele xa lelelewe". Ba
 okeisa ba re: "Ke nyatsa molala e hwile
 Molaleng! Xe e feila a nyatsa e se molaō.
 Lexona a bile a bonwa ke Matona xore
 A o sepela molaōng ngwana yeo. Ba
 bona xore ngwana yo o lelela borēna
 bya xabō xore bo be xona ka mekha;
 a bile a hlaloseisa bakakalabyi xore
 borēna byo ke bya lebono na? "Ka
 yēna a ka re a busa a tseka ka tlela

50/

Oriah Napulla
K34/53 Leboko School
PO Vivo

50

Loupfansberg.

e šele! Byale bakxalabye ba di isa
kxosing xore ngwana yona xa na molato
xore taba yena' e fele xo ze sa ba le
moferefero xare xa lena. "Bakxalabye
ba xeso ba sesotho ba re!" xa na
lekoko dinkwe-moilahla. Ka xo ryalo
ba re ph pōōsō e tee fele.

He e le wa bo leloko la kxosi a
nyatsa molao, ~~molao~~, o phakile o lokile,
xo ze na ~~ya~~ ya ka xo thselaso, ba-
kxalabye ba xeso ba sesotho ba re ke
xo bofa dinta. He a o nyatsa ka nnete
molao o ze ~~tseleng~~ tseleng; molao o le
masoke-soke, xore o be tseleng e be
molao o lokileng. Bakxalabye ba re
boxosi bo na le badisi; ~~bo~~ bo
the ksilwe ke benye, xore e be bya
ka mehla xo humanwa ke ba tlang.

Oriah Maputla
 Leboko School
 P.O. Vivo

K34/53

Zoutpansberg.

51/

Xe kxosi ka nnete e sa tsamaye ka
 molaō ke moo xo beng xo tšwe kxosi
 tšē pedi sethšaba, e le bana ba
 kxosi e tee. morolo le moratho. Xona moo
 o tla bot bona sethšaba se nguathisa
 xo ya xo moratho wa kxosi xe. a le
 molaōng; ba hlabane ka marumo, xomme
 moratho a hlole morolo ka maatla; a
 hlolwe ka baka la bokxōpō byōō a bo
 sumišaxo; le ba eletšwi ba xaxwē ba
 be ba mo eletšwa bokxōpō. Xa e mo-
 nyenyane ka xe a tsamaya molaōng
 Modimo o mo thuse, xomme a hlole modimo
 wa xaxwē; xobane le ba ba eletšwi ba
 xaxwē ba be ba eletšwa nnete.
 Sethšaba se tee se be se be le molhwane
 xare xa bona, xomme a yo mongwe
 a busi ka thokō ye nque.

H

52

K34/53

Oriah Maputla

Leboho Schout

Rev. Vivo

Zoutpansberg

Ka sesotho sa tšesō ke motho a nyatsā
 ntona, o nyatsā kxosi. Ke a nyaditsō
 ntona, comme ntona yeo e swanetsē xo
 nithsa motho xo yešara, xore a ye kxosing
 xore motho ke yō o nyatsā molato o ke
 Mmotsāxo ona. Byale kxosi e tla nthā
 morongwa xore a ye xo lōna ditaba
 tšeo. Byale tla bitsa motho yeo a nyatsāxo
 ntona xore a tle kxotlong la ntona yeo
 xo lōna ditaba. Byale mon-morongwa
 wa se kxosi a ema pela lekōtla xore
 o sumilwe ke kxosi xo kua xore se
 o fapanelaxo le ntatao; xore lefase
 le o dutšexo xo lōna, ntona ye e le
 filwe ke lo-rakxolo-khukhu. O ka
 bolēla byale se se xo thswenyaxo!
 Ke a bolēla tšē sa kwalexo motho yeo
 ona le molato. Byale o ipōna molato na?
 O swanetsa xo lefa kxomō!

Orial Mapulla

Leboho School

P.O. Vivo

Loutfansberg.

K34/53

53/

Kxomo yeo e hlabiwa kxotleng, xomme
ya lewa ke banna. Byale ba boëla
morao xo bolëla kxosi xore molato ola
o fedile. Je motlo yeo a bea a nyatša
ntona e le nnete xa na molato!

Ka sesotho xo ya dumilewe xore xe motlo a bona
xore melao ya kxosi e sokame, o na le matla
a xo hlaxisa taba tseo le kxotleng la sethšaba.
O thoma ka xo hlaxisa ditaba ntoreng ye
ngwe, xomme ntona yeo e swanetše xo hlaxisa
taba tseo xo bakšoma ba kxorō ye! Ba ahludi
bu kxorō ye! Byale bakšoma bao ba swa-
netšō xo tšera le kxosi ba e tee sephiring;
ba mo sekisē; a bea beye a ipōnē molato,
xomme a beye a lefe. Ja e le kxomo e
lewa ke banna banna kxorōng. Ka
sesotho sa xeso ba re: "Molato wa ba-
kšoma o lefiwa šaramong la ntlo". Ka xo tšalo

Oriah-Maputla
 Leboko School
 P.O. Vivo

54

K34/53

Loutpansberg

Ke xore molato woo o befuwaco ka ntlong e seng
 kxorōng.

Le motho a be a ka roxa ksoi kapa
 ntona ka mantšu a mabe, motho yeo o
 swanetsê xo lefa. Psa mo ahlola kso mo ya
 lewe kxorōng xore a baka tsela yeo.
 O Le xe e le ka mesomo ya xaxwê.

Boloi ba sothong.

Taba tša boloi ke tše:- Boloi bya sesotho
 ke di ka teng tša kwēna, byalo ka
 sebete, leswapo le Pso bongwe
 boloi bya sesotho boloi ke borokohlele.
 Dilo tšeo di tselwa ke batho ka xo felela.
 Psa tšeba xore dilo tšeo kam ka moka
 di a bolaya. Dilo tšeo di so sumišwa
 ke ba babe (dihloxo tša batho.) La o

Oriah Mapulla
 Leboho School
 P.O. Vervo

K34/53

55/

Loutbansberg.

mo eletsē motho ye e nobe, xomme a thaba,
 a re lebono ke mo humane; A lokisa
 dijo, xomme a tholla boloi byoo bya
 xaxwē dijōng, ~~xom~~ xomme a mo a lela
 ntlong xore a je borobē. Byale motho ye a
 ja dilo tseo. Byale kwēna ya tsoxa mpenq
 ya motho, xomme a tloxa a sokile le ngolo
 a ya xa xabo. A hlaxisa bohloko byoo
~~xa~~ xo ba xabo, xomme a re ke filwe ke
 semang ~~semang~~ semang-mang dijo. Mohlomong
 a di ~~po~~ hlaxise bathong babō kxauksi
 xore ke filwe ke semang-mang dijo,
 xomme mpa ya ka e bohloko. Byale
 ba hlaba ~~mo~~ motsoši ka pele, xomme
 ba shakisa ba swara motho ye wa
 moloji. Ba mokopeletša xore a je borobē
 byoo a bo loilexo, xomme a ja a hwa
 Byale ~~ta~~ xwa kxalengwa babō xore ba
 tšwe moo ba ye thšabeng se sengwe

Oriah maputla

Leboho set ool

Kg. vivo

K34/53

56/

Routpansberg.

Ke tsela tse ntsi tsa boloi, xomme le ka
 meetse ba bolaya ka tsa j wa nwa meetse ao
 wa ekela kwa o yang, xomme a tsibisa
 ba xabo xore ke nwele meetse xo mokete-
 kete, xomme a hwa. Byale ba xabō ba
 phakisa xo ya Ngakeng e sa ntse e le
 setopo ka ntlong, xomme ngaka ya tla ya
 laola xona moo setopong. Byale a mo tlotisa
 dihlati krap, melemo melemo ya xaxwe, xomme
 a re ya moloileso o tla mo latela le yena.
 A iswa tef lebitleng, xomme ba emisa
 xhupa xodima tef lebitla. Ba re lebitla le
 thexilwe, xomme molemo wa bona o nya
 soma. Jo tlas tloxa moo moloji ye o tla
 thula lefika ka mohlare, xomme a napa
 a hwile. Taba ye ya tsiwa kxosing xore
 batha bao ba bo moloji ba tsiwe kxotleng
 xo sekiswa xore na yela a hwileso le
 mmolaetsiso? Ja wa lena leono a bobadwa

Oriah Mapula
 Leboko School

57

57

K34/53

Rev. Viro

Loutpansberg

bolailwe ke selao sa yola a hwilexo? Xo bona
 Xala xore ke lena le fetšaxo batho ba'. Byale
 ba etatola xore xa ba botšebe bo tsebe
 (boloi) Byale ngaka ya re le ya dumela
 xore ke busetše thupa ya ka lebitleng xore
 ke le fetšē ka moka? Ya ba Mafehleng
 a bona xo tsena seima se seng: "Ta le
 botšwe motho lehu, le botšwa kxomō. Ba
 tētēmela; ba fapana melomō, yo mongwe a re
 xa se nna; yo mongwe nna sa ka ke
 sethongwa ke swere feela; yo mongwe
 a re o bolailwe ke yea a hwilexo. Ba išwa
 kahlolong byale. Tša tseng kxosing, xomme
 kxosi ya re le ya dumela bana ka
 xore le bolawe na? Yo mongwe a re nna
 xa se nna re outilwe ke bomma.
 Byale bana bas ba basetsana ba iwa
 polaong, xomme owa sala basimane.

Oria Maputla

Lebot. School

58

K34/53

P.O. Vivo

Loutfansberg

Zela tsā boloi ke tsē ntši. Ka sesotho ba re motho a šoma, xomme ba re ke moloi.

Ba loña a tsūwela pele le mesomo a lema. Mabele a butswiši. Ba bolile tala e reng o re xatela mabele xore xo bukwe a xaswe feela. Byale dintona di hlasiši motho yoo kxosing xore motho yoo ke moloi. Ba hlaxiši bohlati byo bo nqwe xo ya xo motho yōla xore bošesong byona o tla bolawa, xomme thšaba; Kxosi e laole ba hlanka xore ba ye xo tšea dikxomo tsā xae yēna o re se xōna a thšabile.

Byale dintona tsā mošate re ba belaela xore na dikxomo tsā motho yōla o di tšexo o dirikexo? Kxosi e se ntona ya xaswe e re motho yoo ke moloi o belaela batho mabele. Sešma sa sesotho se re re kxosi e llo dilo ka phoso se re "di wetšē xamong lu tlo"

Oriah Maputla

59

K34/53

Lelebo School

Riv. Vivo

Loutpansberg.

Taba tše tša maloi ya beng a le nneteng.
 Ke tšaba "Dibata", dibolawa tša Kwadud
 di bolawa di e polaela, ba ba ba tano-
 katle a lošsilo Madibana; Xe motho
 wa bōna a sa bolawa ke mo Modimo,
 xomme a bolalwe ke motho, motho
 yeo o swanetše xose a hwi. Ke bao
 ba beso ba le nneteng. Le bōna
 leho no bana ba bōna ba ahloxa.
 Taba tše tša maloi di be di fapa-fapa-
 na, xomme ba bangwe ba ya kwa le
 kwa, xomme ba bangwe ba se ke
 nnete. Byale ba bangwe ba se ba
 na le ditlotlwane (lomatholwane) xomme ba ba-
 ngwe ba se xa di tlišwe, se di bōnē. Ba
 bangwe ba se bo mokete ba na le diphiri, xomme
 ba bangwe ba se xa di ile se di bōnē xo rafe
 xo humanwe xo le bothata. Le ka sesotho taba yeo
 ya maloi e be e ntše e šongwa ka phos K34/53

60*

269

K34/53

Ke tšaka la bošoro fella e seng ka
molao? Xo bilwe xo nyatšwa le ka
ditadla tše, xore di ka boléla nnete xona
di dirilwe ke yēna? Ba bile ba lōna
xore re re re le bana ba motho re
fapanthswa ke tšona xona di se na
nnete. Ditaba tša xona re ba be ba
buisana ka tšona, lo be xo sena ya
ka boléla nnete.

Melaong yohle ya sesotho e be e lokile
xa e se ona wa ditadla, le xona ba
bile ba hlaxisa lentšu le xeng "lehu
e sa le le hlotšwa hlotšwa".

Se belaeleng tšona, ^{re} ke sa
ntše ke tša xgwala tše dingwe
xa Modimo O. nti o re bolokile.